
[2015-7 i 12-RE](#)

CAUSA 2015-7 i 12-RE

(Jové Torruella c/ Principat d'Andorra)

Aute del Tribunal Constitucional de l'11-5-2015 relatiu al recurs d'empара 2015-7 i 12-RE

Números de registre: 73-2015 i 101-2015. Recursos d'empара

Aute de l'11 de maig del 2015

BOPA núm. 42, del 27 de maig del 2015

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 13 de febrer del 2015, per la representació processal del Sr. Joan Jové Torruella, mitjançant el qual interposa un recurs d'empара contra les providències del 20 d'agost del 2014 i de l'1 de setembre del mateix any, contra l'aute del 23 de gener del 2015 i contra totes les actuacions realitzades, dictats per la Secció d'Instrucció de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut i al recurs, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empара sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que declari la nul·litat de les resolucions objecte de recurs, que ordeni la retroacció de les actuacions al moment anterior a la providència d'incoació de diligències prèvies del 20 d'agost del 2014 i que requereixi la batlle instructora per tal que dicti una resolució fonamentada en Dret, és a dir, declarant la inadmissibilitat de la denúncia i procedint a l'arxiu de les diligències prèvies de referència;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 de març del 2015, per aquesta mateixa representació processal mitjançant el qual interposa un segon recurs d'empара contra la providència de l'1 de setembre del 2014 i contra l'aute del 5 de febrer del 2015, dictats per la Secció d'Instrucció de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució i atès que reitera al Tribunal Constitucional les peticions formulades anteriorment;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vistos els informes respectius del Ministeri Fiscal del 25 de març del 2015 i del 31 de març del mateix any;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pierre Subra de Bieusses;

Considerant que, d'acord amb l'article 34.3 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, es podrà decidir en qualsevol moment de la tramitació acumular varis assumptes en un de sol per raó d'identitat o semblança d'objecte, i que en aquest supòsit serà ponent el magistrat que es trobi coneixent de l'assumpte repartit en primer lloc, el Tribunal Constitucional acorda acumular els recursos 2015-7-RE i 2015-12-RE.

Antecedents

Primer

El Jutjat núm. 5 de l'Audiència Nacional d'Espanya va decidir adreçar a la justícia andorrana una comissió rogatòria, destinada a determinar si el Sr. Jordi Pujol Ferrusola era o no era titular de comptes bancaris al Principat d'Andorra.

Segons el parer del Sr. Jordi Pujol Ferrusola va ser la notícia publicada, el 7 de juliol del 2014, al diari *el Mundo* que va motivar l'acció de la justícia espanyola. Per consegüent, el 19 d'agost del 2014, el representant processal del Sr. Jordi Pujol Ferrusola va formular una denúncia contra persones desconegudes per una vulneració del secret professional, tipificat a l'article 191 del Codi Penal.

El 20 d'agost del 2014, la batlle instructora va dictar una providència mitjançant la qual incoava unes diligències prèvies (DP 4102403/2014).

El 28 d'agost següent, la representació processal del Sr. Jordi Pujol Soley, de la Sra. Marta Ferrusola LLadós i dels seus fills (Jordi, Marta, Josep, Oriol, Pere, Mireia i Oleguer) va presentar un escrit titulat "*complement de denúncia*" mitjançant el qual es constituïen en actors civils i, doncs, com a part en el procediment.

Mitjançant providència de l'1 de setembre del 2014, la batlle instructora annexava aquest escrit a les diligències prèvies esmentades.

Segon

La batlle instructora va citar pel 12 de gener del 2015 el Sr. Joan Jové Torruella en qualitat d'inculpat.

Tercer

El 31 de desembre del 2014, la representació processal del Sr. Joan Jové Torruella va formular un incident de nul·litat d'actuacions en què demanava que es declaressin nuls la providència d'incoació

de diligències prèvies, l'aute del 20 d'agost del 2014 (que demanava a les entitats bancàries concretes l'aportació dels informes sobre les investigacions internes dutes a terme en relació amb les filtracions sobre la família Pujol Ferrusola), així com totes les actuacions realitzades, que es retrotraguessin les actuacions al moment anterior a la providència esmentada, que es declarés la denúncia inadmissible a tràmit i que es procedís al seu arxiu.

Quart

El 13 de gener del 2015, la representació processal del Sr. Joan Jové Torruella va formular un segon incident de nul·litat d'actuacions en què demanava que es declarés que s'havien vulnerat els seus drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret en què demanava que s'anul·lés la providència de l'1 de setembre del 2014, tot allò que s'havia actuat, que es declarés l'omissió de la decisió de no admetre l'escrit d'ampliació de la denúncia del 13 de novembre del 2014 i l'arxiu de les diligències prèvies de referència.

Cinquè

El 23 de gener del 2015, la batlle instructora va dictar un aute en què decidia donar lloc parcialment a aquest incident de nul·litat d'actuacions i, per consegüent, declarava nul l'aute del 20 d'agost del 2014, les actuacions que constaven en els folis 49 a 67 i 97 a 107, expurgava el procediment d'aquesta documentació i la retornava als seus lliuradors. Tanmateix, no donava lloc a la petició de nul·litat relativa a la incoació del procediment i denegava el seu arxiu.

Sisè

El 5 de febrer del 2015, la batlle instructora va dictar un aute mitjançant el qual decidia no donar lloc al segon incident de nul·litat d'actuacions.

Setè

El 13 de febrer del 2015, la representació processal del Sr. Joan Jové Torruella, va interposar un recurs d'empara contra les providències del 20 d'agost del 2014 i de l'1 de setembre del mateix any, contra l'aute del 23 de gener del 2015 i contra totes les actuacions realitzades, dictats per la Secció d'Instrucció de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut i al recurs, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

El 2 de març del 2015, aquesta mateixa representació processal interposava un segon recurs d'empara contra la providència de l'1 de setembre del 2014 i contra l'aute del 5 de febrer del 2015, dictats per la Secció d'Instrucció de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

La part recurrent manifesta que les diverses resolucions de la Batllia, incloses les resolucions dels incidents de nul·litat d'actuacions manquen de fonamentació jurídica. Seguidament examina una a una aquestes resolucions.

En primer lloc, aquesta part destaca que si bé l'aute del 23 de gener del 2015 considera que el Sr. Jordi Pujol Ferrusola no és la persona ofesa susceptible de poder presentar la denúncia (art. 193.2 del Codi penal, requisit que no s'acompleix fins al 28 d'agost següent), la Batllia no exclou del procediment les actuacions de data anterior al 28 d'agost (folis 1 a 14 i 20 a 22). Per consegüent, l'aute esmentat està mancat de coherència lògica. En aquest sentit cita la jurisprudència constitucional recaiguda en la causa 2009-28-RE que concreta el cànon de constitucionalitat emprat pel Tribunal Constitucional.

A més, afegeix que en el moment de presentar la denúncia, els poders del denunciant eren insuficients, ja que només podia comparèixer davant qualsevol jurisdicció però exclusivament per accions civils.

En segon lloc, la providència de l'1 de setembre del 2014 que annexa l'escrit del 28 d'agost de complement de denúncia a la causa, té als membres de la família Pujol Ferrusola constituïts en actors civils i per parts en el procediment, ara bé que siguin actors civils no implica, forçosament, que siguin denunciants. Per consegüent, per tal com les persones ofeses (que només poden ser 5, Marta Ferrusola Lladós i, Marta, Mireia, Pere i Oleguer Pujol Ferrusola) no van presentar denúncia, fa que la resta de les diligències prèvies estigui viciada de nul·litat, així com la providència esmentada.

Aquesta providència no argumenta quina o quines persones de les nou hauria formulat la denúncia, ni s'hi aquesta o aquestes complien amb el requisit de perseguibilitat anteriorment esmentat, ja que 4 d'elles no eren persones ofeses. I si es considerés l'escrit del 28 d'agost com una denúncia, aquesta tampoc podria prosperar per la manca de poders per exercir accions penals.

Un altre punt de l'aute del 23 de gener del 2015 que constitueix la vulneració del dret a la jurisdicció d'aquesta part és que la batlle instructora va acordar retornar una documentació original als bancs lliuradors i va demanar les còpies per ser objecte de la seva destrucció posterior. Aquesta decisió és nul·la, cap part va demanar aquest punt, a més, aquesta documentació pot ser necessària per a la tramitació d'aquest recurs d'empara, i no està fonamentada en cap dels considerants de l'aute.

Pel que fa a l'aute del 5 de febrer del 2015, que resol el segon incident de nul·litat d'actuacions, la part recurrent considera que aquest aute hagués hagut de declarar inadmissible a tràmit l'escrit del 13 de novembre del 2014 presentat pel Sr. Jordi Pujol Ferrusola en què denuncia uns fets que res tenen a veure amb aquesta causa. Aquests fets haurien de ser objecte d'unes diligències prèvies totalment diferents i afegeix que, en qualsevol cas, continuarien existint els mateixos defectes dels poders, i que tampoc s'ha fonamentat l'acompliment del requisit de perseguibilitat.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que declari la nul·litat de les resolucions objecte de recurs, que ordeni la retroacció de les actuacions al moment anterior a la providència d'incoació de diligències prèvies del 20 d'agost del 2014 i que requereixi la batlle instructora per tal que dicti una resolució fonamentada en Dret, és a dir, declarant la inadmissibilitat de la denúncia i procedint a l'arxiu de les diligències prèvies de referència.

Així mateix, demana al Tribunal Constitucional que acumuli les dues causes en una de sola.

Vuitè

El 25 de març del 2015 i el 31 de març del mateix any, el Ministeri Fiscal va presentar sengles

informes en relació amb els recursos d'empara 2015-12-RE i 2015-7-RE en què manifesta que no comparteix les al·legacions de la part recurrent, ja que si bé el Sr. Jordi Pujol Ferrusola no disposava de la legitimació activa per impulsar aquest procediment penal, sí que la tenien la Sra. Marta Ferrusola Lladós i els seus fills, Marta, Mireia, Josep, Pere i Oleguer, els quals van presentar un escrit de denúncia i es van constituir en actors civils. Per tant, la providència de l'1 de setembre del 2014 que admet a tràmit aquesta denúncia és ajustada a Dret i no suposa la vulneració de cap dels drets fonamentals del recurrent.

El Ministeri Fiscal constata que la manca de legitimació activa del Sr. Jordi Pujol Ferrusola va ser estimada mitjançant l'auto del 23 de gener del 2015 que també va explicar i detallar els motius pels quals només una part del procediment es considerava viciat de nul·litat, destacant que les actuacions posteriors al 28 d'agost del 2014 no ho estaven.

D'això se'n deriva que les resolucions impugnades van resoldre en la seva totalitat les pretensions del recurrent de manera motivada i fonamentada en Dret.

Per acabar demana al Tribunal Constitucional que inadmeti a tràmit les causes 2015-7-RE i 2015-12-RE per la manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions d'acord amb l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Fonaments jurídics

Primer

El recurrent ha presentat dos recursos d'empara (registrats el 13 de febrer del 2015 i el 2 de març del mateix any) en què al·lega la vulneració del seu dret a la jurisdicció en el seu vessant del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret.

Com es desprèn dels antecedents, tret d'alguns detalls, les qüestions plantejades i les al·legacions adduïdes són molt comparables en els dos recursos. En aquestes condicions, convé acumular les dues causes en una de sola per tal que es resolguin mitjançant una mateixa i única decisió.

Segon

Si l'argumentació de la part recurrent és quantitativament substancial (a vegades fins i tot és repetitiva), allò que és essencial pot resumir-se a través de les al·legacions següents:

- l'escrit del 28 d'agost del 2014 "*de complement de denúncia*", presentat per nou membres de la família Pujol Ferrusola, no és cap denúncia, sinó una constitució de part, com a actors civils;
- no s'ha fonamentat qui és el denunciant;
- no s'ha fonamentat si els suposats denunciants són persones ofeses;
- manca fonamentar la capacitat dels poders atorgats pels Srs. Pujol i Ferrusola per tal de formular una denúncia;

- no s'ha fonamentat l'acompliment dels requisits de perseguibilitat, és a dir, quins són els suposats denunciants i si aquests són persones "ofeses".

Aquestes al·legacions plantegen en realitat dues úniques qüestions: saber si ens trobem o no ens trobem en presència d'una denúncia i, atesos els poders atorgats, si s'havien o no s'havien acomplert els requisits de perseguibilitat o, altrament dit, si les accions incoades eren o no eren admissibles a tràmit.

En relació amb aquests dos punts, la part recurrent desenvolupa una argumentació àmplia. Es fonamenta en una evocació detallada de diverses dades de fet i en la seva interpretació de les disposicions legals aplicables, segons el seu parer, a aquest cas, és a dir, els articles 14, 16 i 18 del Codi de procediment penal.

Així doncs, es tracta d'una argumentació que se situa en el terreny de la interpretació dels fets i de la interpretació i de l'aplicació de la llei. En aquest punt cal recordar que d'acord amb la jurisprudència constant d'aquest Tribunal, tant la interpretació dels fets, com la de les normes de procediment corresponen exclusivament a la competència dels jutges i dels tribunals de la jurisdicció ordinària i només adquireixen relleu constitucional quan la resolució no dóna resposta a les qüestions plantejades, quan la resposta incorre en error material patent, quan és immotivada o quan resulta arbitrària en el sentit de lògicament o jurídicament irraonable.

Això és prou ben sabut de la part recurrent, ja que mitjançant la referència a l'acte de l'1 de febrer del 2010, recaigut en la causa 2009-28-RE, destaca en aquesta matèria el nostre cànon o paràmetre d'enjudiciament. Cànon sobre el qual es pot afegir que s'aplica a una part dels drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució, entre els quals, precisament, el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret.

Tercer

En aquestes condicions (i perquè no ignora, doncs, la nostra jurisprudència), la part recurrent al·lega que atès que, segons el seu parer, "*l'escrit del 28 d'agost del 2014 no és cap denúncia*" i que "*no s'ha fonamentat l'acompliment dels requisits de perseguibilitat*", la conclusió a la qual arriba la jurisdicció ordinària hauria de considerar-se com "*una conclusió il·lògica, arbitrària, absurda i contrària a la comú opinió dels juristes.*"

Com ja s'ha dit, les al·legacions de fet i de dret que recolzen aquesta afirmació estan àmpliament desenvolupades.

Concretament es sosté que:

- cap de les 5 persones que haguessin pogut presentar denúncia en les diligències prèvies ho va fer;
- de l'escrit del 28 d'agost del 2014 es desprèn que aquestes 5 persones només es van constituir en actors civils;
- que si "*el perjudicat es constitueix en actor civil és part en el procediment penal*" quan d'acord amb els articles 14 i 18 del Codi de procediment penal "*el denunciant no és part*";
- que en l'escrit del 28 d'agost del 2014 esmentat "*enlloc (...) apareix una manifestació que pugui*

donar a entendre que es formula una denúncia (...), perquè els poders eren insuficients" i que "els poders (...) s'han d'interpretar restrictivament";

- que la teoria segons la qual *"el Batlle Instructor hauria de comunicar a la "persona ofesa" la suposada infracció als efectes que aquesta decidís -o no- interposar la "denúncia" pròpiament dita"* seria contrària a la lletra i a l'esperit dels textos legals invocats;

- que l'àmbit dels poders dels representants dels Srs. Pujol i Ferrusola estaria exclusivament limitat a les accions civils;

- que la remissió genèrica de l'article 8 del Codi penal sense precisar quin dels seus apartats s'ha d'aplicar no té la naturalesa per fonamentar la decisió de considerar els poders com a suficients;

- i que la batlle instructora hauria omès d'adoptar la decisió *"de no admetre l'escrit d'ampliació de denúncia del 13 de novembre del 2014"* infringint d'aquesta manera l'article 18 bis, apartat 1, de la Llei transitòria de procediments judicials.

Quart

Després d'examinar aquestes al·legacions, és cert que algunes d'elles no semblen desproveïdes de certa consistència, però per cada una d'elles i de manera més general per l'argumentació essencial, la jurisdicció ordinària oposa, en particular en l'aute del 5 de febrer del 2015, una motivació que també està profusament desenvolupada.

En primer lloc, d'aquesta constatació es desprèn que no es pot retreure a aquesta jurisdicció no haver motivat suficientment la seva decisió.

Dit això, l'existència de motivació no implica necessàriament que els motius exposats no siguin arbitraris en el sentit de lògicament o jurídicament irraonables.

En aquesta causa la seva anàlisi no permet arribar a aquesta conclusió.

Sobre la qüestió essencial de la distinció entre *"denúncia"* i *"constitució de part com actors civils"* cal constatar que el segon considerant de l'aute del 5 de febrer del 2015 motiva de manera explícita la posició de la batlle mitjançant una anàlisi circumstanciada dels conceptes de *"denúncia"* i de *"denunciant"*.

Tot i que de manera més ràpida, la jurisdicció ordinària motiva igualment la seva postura sobre les qüestions de l'acompliment dels requisits de perseguibilitat. Ho fa exposant les raons de considerar com a *"conforme a Dret la formulació de denúncia per part de Marta Ferrusola Lladós, Marta, Mireia, Pere i Oleguer Pujol Ferrusola, sense que sigui d'aplicació la normativa processal penal espanyola [invocada pel recurrent] en el procediment andorrà als efectes de la formulació de la denúncia"*. Ho fa a més precisant les raons per les quals mitjançant l'escrit del 28 d'agost del 2014 esmentat *"s'acompleix el requisit de perseguibilitat que dictamina l'apartat 2 de l'article 193 del Codi penal."*

Així doncs, tant pel que fa a la qüestió de saber si hi va haver o no vàlidament denúncia, com sobre la qüestió de la condició de perseguibilitat, cal constatar l'eficiència dels motius de la jurisdicció ordinària que, certament, no convencen la part recurrent, però no poden ser considerats com arbitraris en el sentit de lògicament o de jurídicament irraonables, perquè no estan mancats de

precisió ni de consistència jurídica.

En aquestes condicions, a manca de poder constatar la realitat d'aquest supòsit, el Tribunal Constitucional no pot examinar amb més detall les decisions impugnades, sota pena de cometre una intrusió en la competència de la jurisdicció ordinària en matèria d'interpretació i d'aplicació de la llei.

Aquest recurs, per tant, no pot prosperar.

Per tot allò que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

Acumular els recursos d'empara 2015-7-RE i 2015-12-RE en un de sol.

Segon

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2015-7 i 12-RE, interposat per la representació processal del Sr. Joan Jové Torruella.

Tercer

Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal.

Quart

Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, l'11 de maig del 2015.

Laurence Burgorgue-Larsen Isidre Molas Batllori
Presidenta Vicepresident

Pierre Subra de Bieusses
Magistrat

Juan A. Ortega Díaz-Ambrona

Magistrat